

Tema 22: Sakrament pokore (I)

Krist je ustanovio sakrament pokore kako bi nam ponudio mogućnost da se obratimo i obnovimo tako da dobijemo oprostjenje milošću za opravdanje primljenom na krštenju.

10.12.2012.

1. Borba protiv grijeha poslije krštenja

1.1. Nužnost obraćenja

Usprkos tome što krštenje briše sve grijehe, čini nas djecom Božjom i priprema osobu da primi božanski dar Nebeske slave, ipak smo u ovom životu izloženi padu u grijeh; nitko nije pošteđen od potrebe da se bori protiv njega, i padovi su česti. Isus nas je učio moliti u Očenašu: „Otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim“, i to ne samo ponekad, nego u sve dane, nego puno češće. Sv. Ivan apostol *kaže* također: „Ako tvrdimo da 'grijeha nemamo', sami sebe varamo, i u nama nema istine“ (1 *Iv* 1,8). I kršćane u Korintu, u samom početku, sv. Pavao opominje: „U ime Krista molimo. Pomirite se s Bogom!“ (2 *Kol* 5,20).

Tako i Isusov poziv na obraćenje: „Ispunilo se vrijeme, blizu je Kraljevstvo Božje. Obratite se i vjerujte u Radosnu Vijest“ (*Mk* 1,15), nije upravljena samo onima koji ga još ne poznaju, nego svim kršćanskim vjernicima koji se

također trebaju obratiti i oživjeti svoju vjeru. „To drugo obraćenje je trajan zadatak cijele Crkve“ (*Katekizam katoličke crkve*, 1428).

1.2.Unutarnja pokora

Obraćenje počinje u našoj nutrini: ono koje se odražava samo vanjstinom nije iskreno obraćenje. Nitko se ne može oduprijeti grijehu, ukoliko vrijeđa Boga, osim sa zaista, dobrim djelima, kreposnim činima, kojima se kaje za učinjeno suprotstavljanje volji Božjoj i želi djelatno odstraniti nastao nered sa svim njegovim posljedicama. U tom se sastoji krepost sakramenta pokore.

„Unutarnja pokora korjenito je preusmjerenje cijelog života, povratak i obraćenje Bogu svim srcem, raskid s grijehom, odvrćanje od zla, zajedno s osudom zlih djela koja smo počinili. Ona istodobno obuhvaća želju i odluku za

promjenom života s nadom u Božje milosrđe i pouzdanjem u pomoć njegove milosti“ (*KKC*, 1431).

Pokora nije isključivo ljudsko djelo, unutarnje popravljavanje plod je jakog svladavanja samog sebe, koje se služi svim sredstvima vlastite spoznaje i niza energičnih odluka. „Obraćanje je prije svega djelo Božje milosti, koja nam srca vraća Bogu 'Vrati nas k sebi Gospodine, i obratit ćemo se' (*Tž* 5,21). Bog nam daje snage da počnemo iznova“ (*KKC*, 1432).

1.3. Različiti oblici pokore u kršćanskom životu

Obraćanje se rađa u srcu, ali nije zatvoreno u dubini čovjeka, nego daje plod djelima izvana, služeći se cijelom osobom, tijelom i dušom. Između njih se ističu, na prvom mjestu, djela koja su uključena u slavlje Euharistije i ona sakramenta Ispovjedi, koje je Isus Krist ustanovio

da bismo izašli kao pobjednici u borbi protiv grijeha.

Kršćanin ima i mnogo drugih oblika kako ostvarivati želju za obraćenjem. „Sveto Pismo i Oci naročito ističu tri oblika: *post*, *molitvu* i *milostinju* (usp. *Tob* 12,8; *Mt* 6,1-18), jer izražavaju obraćenje u odnosu prema samom sebi, u odnosu prema Bogu i u odnosima prema drugima“ (*KKC*, 1434). Na ova tri oblika nadovezuju se, na ovaj ili onaj način, sva djela koja nam omogućuju ispraviti nered prouzrokovan grijehom.

Pod *postom* se podrazumijeva ne samo umjereno odricanje užitka u jelu, nego i svega onoga što utječe na prohtjev tijela i ne pružiti mu užitak kako bi se posvetili onom što Bog od nas traži za dobro drugih i vlastito.

Kao *molitvu* možemo razumjeti punu primjenu naših duhovnih sposobnosti – razum, volju, pamćenje

– za naše sjedinjenje s Bogom Ocem u obiteljskom i intimnom razgovoru.

U odnosu na ostale, *milostinja* ne podrazumijeva samo davanja u novcu i drugim materijalnim dobrima onim potrebnima, nego i druge vrste darivanja: podijeliti svoje vrijeme, njegovati bolesnike, oprostiti onima koji su nas uvrijedili, opomenuti onog kog je potrebno, da bi se popravio, utješiti onog koji trpi, i mnogo drugih načina predanja sebe ostalima.

Crkva nas potiče na djela pokore osobito u nekim prigodama, koje nam služe da budemo solidarniji s braćom u vjeri. „Vremena i dani pokore u tijeku liturgijske godine (korizmeno vrijeme i svaki petak na spomen smrti Gospodinove) jesu jaki trenuci pokorničke prakse Crkve“ (*KKC*, 1438).

2.

Sakrament Pokore i Pomirenja

2.1. Krist je ustanovio ovaj sakrament

„Krist je ustanovio sakrament Pokore za sve grešne članove Crkve, prije svega za one koji nakon krštenja padnu u teški grijeh i tako izgube krsnu milost, nanoseći ranu i zajedništvu s Crkvom. Njima sakrament Pokore pruža novu mogućnost obraćenja i ponovnog dobivanja milosti opravdanja“ (*KKC*, 1446).

Za vrijeme svog javnog života Isus nije ljude samo nukao na pokoru, nego prihvaćajući grešnike, pomirio ih s Ocem [1]

. „Upravo dajući im Duha Svetoga, Uskrsli je Krist apostolima predao svoju božansku vlast da opraštaju grijeh: 'Primitite Duha Svetoga! Kojima otpustite grijeh, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su

im' (Iv 20, 22-23)“ (KKC, 976). To je vlast koja se prenosi na biskupe, nasljednike apostola kao pastire Crkve, i na svećenike, koji su također svećenici Novog Zavjeta, suradnici biskupa, po snazi sakramenta Svetoga Reda. „Krist je htio da svekolika njegova Crkva, u molitvi, životu i u djelovanju, bude znak i oruđe opraštanja i pomirenja što nam ga je on pribavio cijenom svoje krvi. Ipak je vršenje vlasti održavanja povjerio apostolskoj službi“ (KKC, 1442).

2.2. Nazivi ovog sakramenta

Ima razne nazive prema tome kako se ističe jedan ili drugi aspekt. „Zove se *sakrament pokore* jer posvećuje osobni i zajednički put obraćenja, kajanja i zadovoljštine kršćana grešnika“ (KKC, 1423); „*sakrament pomirenja* jer daruje grešniku ljubav Boga pomiritelja“ (KKC, 1424); „*sakrament ispovijedi* jer [...]“

ispovijed grijeha pred svećenikom bitni je element ovog sakramenta“ (*ibidem*); „sakrament *oproštenja*, jer, po svećenikovu sakramentalnom odrješenju, Bog daje pokorniku oprostjenje i mir“ (*KKC*, 1423).

2.3. Sakrament Pomirenja s Bogom i Crkvom

„Koji pristupaju sakramentu pokore dobiju, po milosrđu Božjem oprostjenje uvrede nanesene Njemu i istovremeno su pomireni s Crkvom koju su griješeći ranili, i koja surađuje u njihovom obraćenju s ljubavlju, primjerom i molitvama“ (*Lumen Gentium*, 11).

„Jer grijeh je uvreda nanesena Bogu, koja prekida naše prijateljstvo s njim, pokora 'ima za cilj ljubav i prepuštanje Gospodinu'. Grešnik se, dakle, potaknut milošću milosrdnoga Boga, daje na put obraćenja, vraća se Ocu, koji: 'nas je ljubio prvi', i Kristu,

koji se predao za nas, i Duhu Svetom, koji se obilno izlio u nas“. [2]

„'Skrovitim i otajstvenim zamislima Božjim, ljudi su vezani međusobno nadnaravnim vezama, tako da grijeh jednog škodi drugima, a isto tako, svetost jednoga koristi drugima', zato pokora sa sobom uvijek donosi i pomirenje drugima, na način da svetost jednog koristi onima kojima vlastiti grijeh nanosi štetu“. [3]

2.4. Temeljno ustrojstvo Pokore

„Dva su bitna elementa sakramenta Pomirenja: čini koje ostvaruje čovjek, koji doživljava obraćenje djelovanjem Duha Svetoga, i odrješenje svećenika, koji otpušta grijeh u ime Krista i određuje način zadovoljštine“ (*KKC, Kompendij*, 302).

3.

Čini pokornika

Su „čini čovjeka koji se djelovanjem Duha Svetoga obraća: kajanje, ispovijed i zadovoljština“ (*KKC*, 1448).

3.1. Kajanje

„Među pokornikovim činima, kajanje je na prvom mjestu. To je 'bol duše i osuda počinjenog grijeha s odlukom više ne grijешiti'“ (*KKC*, 1451[4]

).

„Kada proizlazi iz ljubavi prema Bogu ljubljenom iznad svega, naziva se 'savršenim kajanjem' (iz ljubavi prema Bogu, *contritio*). To kajanje oprašta lake grijehe; a postiže oproštenje i teških grijeha ako uključuje čvrstu odluku pristupiti sakramentalnoj ispovijedi, čim to bude moguće“ (*KKC*, 1452).

„Kajanje zvano 'nesavršeno' (*attritio*) također je dar Božji, poticaj Duha Svetoga. Nastaje kao posljedica

promatranja odvratnosti grijeha ili iz straha od vječne osude i drugih kazni koje grešniku prijete (kajanje iz straha). Kada se tako potrese savjest, to može pokrenuti unutarnje mijenjanje koje će se djelovanjem milosti, dovršiti u sakramentalnom odrješenju. Samim nesavršenim kajanjem, ipak, ne postiže se oprostjenje teških grijeha, ali ono stvara raspoloženje da ga primimo u sakramentu Pokore“ (*KKC*, 1453).

„Dobro se za primanje ovog sakramenta pripremiti *ispitom savjesti* u svjetlu Božje Riječi. Za tu svrhu najprikladniji će se tekstovi naći u moralnoj katehezi evanđelja i apostolskih poslanica: u govoru na gori i apostolskim poukama“ (*KKC*, 1454).

3.2. Ispovijed grijeha

„Priznanje grijeha svećeniku bitni je dio sakramenta Pokore: 'Pokornici moraju u ispovijedi nabrojiti sve

smrtne grijehe kojih su svjesni nakon što su se pomno ispitali, čak i ako je riječ o najtajnijim grijesima i počinjenim samo protiv dviju zadnjih od Deset Božjih zapovijedi (usp. *Izl* 20,17; *Mt* 5,28), jer ponekad ti grijesi teže ranjavaju dušu te su opasniji od onih koji se čine javno“ (*KKC*, 1456[5]

).

„Osobna i cjelovita ispovijed i odrješenje jedini su redovan način da bi se vjernici pomirili s Bogom i Crkvom, ako neka fizička ili moralna nemogućnost ne opravdava ovaj način ispovijedi“ [6] . Ispovijed grijeha dolazi od iskrene spoznaje samog sebe pred Bogom, plod ispita savjesti i kajanja za svoje grijehe. Ona je puno više od samog ljudskog olakšanja: „Sakramentalna ispovijed nije ljudski dijalog, nego razgovor s Bogom“. [7]

Ispovijedajući grijeh, kršćanin se pokajnički podvrgava se sudu Isusa Krista, koji to čini preko svećenika, preko kojeg propisuje pokorniku čine pokore i daje mu odrješenje od grijeha. Pokornik se bori protiv grijeha oružjem poniznosti i posluha.

3.3. Zadovoljština

„Odrješenje briše grijeh, ali ne popravlja sve neredе što ih je grijeh prouzrokovao. Grješnik, nakon što je rasterećen od grijeha, još treba ponovno steći puno duhovno zdravlje. Mora, dakle, učiniti nešto više, da ispravi svoje krivnje: na prikladan način treba *zadovoljiti* ili *okajati* svoje grijehе. Ta se zadovoljština također zove *pokora*“ (KKC, 1459).

Ispovjednik, prije davanja odrješenja, odredi pokoru, koju pokornik mora prihvatiti i poslije izvršiti. Ta mu pokora služi kao zadovoljština za grijehе i njezina

vrijednost proizlazi nadasve od sakramenta: pokornik je poslušao Krista i ispunio što je On odredio ovim sakramentom te Krist prikazuje Ocu tu zadovoljštinu svojega člana.

Antonio Miralles

Osnovna Bibliografija

Katekizam Katoličke Crkve,
1422-1484.

Preporučeno štivo

Ordo Paenitentiae, Praenotanda, 1-30.

IVAN PAVAO II, Apostolska ekshortacija, *Reconciliatio et Paenitentia*, 2-XII.1984, 28-34.

PAVAO VI. Ap. *Indulgentiarum doctrina*, 1-I-1967.

[1] „Isus, vidjevši vjeru njihovu, reče: 'čovječe, oprošteni su ti grijesi'“ (*Lk* 5,20); «Ne treba zdravima liječnik, nego bolesnima. Ja nisam došao na

obraćenje pozvati pravednike, nego grešnike» (*Lk* 5, 31-32); „Zatim reče ženi: oprosteni su ti grijesi“ (*Lk* 7,48).

[2] *Ordo Paenitentiae, Praenotanda*, 5 (doslovni citati na kastiljskom uzeti su iz prijevoda Španjolske Biskupske Konferencije). Zadnja rečenica citata uzeta je iz konstitucije *Paenitemini*, 17-II-1966, od Pavla VI.

[3] *Ibidem*. Citat unutar ovog teksta je od Pavla VI, konst. *Indulgentiarum doctrina*, 1-I-1967, 4.

[4] Citat koji preuzima *Katekizam* je iz Tridentinskog Koncila (DS 1676).

[5] Citat koji preuzima *Katekizam* je iz Tridentinskog Koncila (DS 1680).

[6] *Ordo Paenitentiae, Praenotanda*, 31

[7] SV.JOSEMARÍA, *Susret s Kristom. Homilije*, 78.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/tema-22-sakrament-
pokore-i/](https://opusdei.org/hr-hr/article/tema-22-sakrament-pokore-i/) (31.03.2026.)